

Schoolplan 2022-2026

Bloei

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1 Onderwijskundig beleid	3
1.1 Visie en missie	3
1.2 Kernwaarden	4
1.3 Pedagogisch-didactisch klimaat	5
1.4 Actief burgerschap en vervolgonderwijs	5
1.5 Veiligheid	6
2 Actief burgerschap	7
2.1 Visie	7
2.2 De kernen en bouwstenen	8
2.3 Competenties	10
2.4 Leerdoelen	11
2.5 Niveaus	12
3 Personeelsbeleid	16
3.1 Onderhouden bekwaamheden en professionalisering	16
3.2 Gespreksvoering	16
3.3 Kwaliteitseisen	17
3.4 Pedagogisch en didactisch handelen	17
4 Kwaliteitszorg	18
5 Financiën	20
Bijlage 1 - Kerndoelen Burgerschap	21
Bijlage 2 - Activiteitenlijst	22
Bijlage 3 - Leerling vragenlijst	23

Voorwoord

Voor u ligt het schoolplan van BLOEI. Hierin geven wij u, als aanvulling op de schoolgids, zicht op onze visie, de concrete werkwijze en de plannen voor de komende vier jaar van de school ten aanzien van het onderwijskundig beleid, burgerschap, personeelsbeleid, kwaliteitszorg, financiën en veiligheid. Het zal een periode worden met veel mooie stappen naar vernieuwend onderwijs, dat wij aan laten sluiten op een steeds groter wordende vraag. Wij hopen dat wij u hiermee voldoende informatie hebben gegeven. Wij staan altijd open voor aanvullingen, vragen of opmerkingen.

1 Onderwijskundig beleid

Ons uitgangspunt zal geformuleerd worden in de missie en daarmee de kernwaarden en de visie van BLOEI. Samengevat zullen kinderen gefaciliteerd worden in het bewandelen van hun eigen, unieke pad, aan de hand van de volgende ontwikkelpunten die volgens ons essentieel zijn om tot een vervullend leven te komen:

- Ontdekken wie je bent vanuit intrinsieke motivatie
- Zorgen voor jezelf, voor elkaar én de omgeving vanuit acceptatie en verbinding
- Ontwikkelen van je rol in de groep en maatschappij
- Het ontwikkelen van actief burgerschap (zie hoofdstuk 2)

De stichting BLOEI is op 22-2-2022 opgericht. De doelstelling van BLOEI is het realiseren van een spiritueel-holistische leeromgeving in de regio Gouda/Reeuwijk. Een leeromgeving waarin kinderen zelf hun leerweg vormgeven, terwijl zij deel uitmaken van een gemeenschap en van de maatschappij. We trachten ons doel onder meer te verwezenlijken door het verwerven van gelden en andere middelen ten behoeve van de (financiële) ondersteuning van de spiritueel-holistische leeromgeving voor kinderen van 4 tot 13 jaar in de regio. De stichting beoogt het dienen van het maatschappelijke belang en beoogt niet het maken van winst.

Het pedagogisch-didactisch klimaat en het schoolklimaat wordt omschreven in paragraaf 1.3 en uitgebreid uiteengezet in onze schoolgids. Hoe wij zorg dragen voor de veiligheid binnen de leeromgeving staat tot slot omschreven in paragraaf 1.5, aangevuld met ons veiligheidsprotocol welke in de bijlage van de schoolgids is te vinden.

1.1 Visie en missie

Missie

De missie van BLOEI is om een inspirerende leergemeenschap te bieden voor kinderen van 4-13 jaar, waar zij zich vrij en gepassioneerd kunnen ontwikkelen. Dit kunnen zij doen in hun eigen tempo, op hun eigen manier en op het moment dat zij er zelf aan toe zijn, gebaseerd op het idee van levenslang leren. Het doel is om menselijke verbinding, creativiteit en eigenheid ten volste tot uiting te laten komen. Het is onze missie om kinderen zodoende te laten leren en leven door bewust te zijn van zichzelf, de ander, de natuur en de aarde als geheel. Het ultieme doel is om het kind te stimuleren zijn of haar in aanleg aanwezige talenten en vaardigheden te ontdekken en te ontplooien vanuit intrinsieke motivatie, zodat zij hun eigen 'ik' kunnen, mogen en zullen omarmen.

Visie

Wij geloven dat kinderen van nature leergierig en nieuwsgierig zijn naar wat de wereld hen te bieden heeft. Ook bestaat er vanaf de geboorte een natuurlijke behoefte aan inclusiviteit en deelname in een groep als geheel. Het doel van BLOEI is om een veilige, inspirerende en liefdevolle omgeving te creëren waar invulling wordt gegeven aan deze behoeftes. Wij bieden een omvangrijke variatie aan middelen, onderwerpen, activiteiten en (gast)begeleiders, met een sterke nadruk op communicatie met en tussen leerlingen, medewerkers en ouders. Door het implementeren van een organisatiestructuur van gelijkheid met een democratische besluitvorming, kunnen alle betrokkenen van de school (leerlingen, medewerkers, vrijwilligers en ouders) participeren in het ontwerp en uitvoering van de dagelijkse bedrijfsvoering.

1.2 Kernwaarden

De kernwaarden van BLOEI dragen niet alleen de visie van BLOEI uit, ze zijn er tevens op gericht om kinderen verschillende competenties te doen ontwikkelen op sociaal en maatschappelijk niveau. Burgerschap vormt hierin de rode draad. Hierna zullen de kernwaarden van BLOEI afzonderlijk worden toegelicht en in Hoofdstuk 2 komt 'Burgerschap' uitgebreid aan bod.

Veiligheid

Veiligheid is in onze leeromgeving op alle facetten van toepassing. We willen ons allemaal veilig voelen op sociaal, emotioneel, fysiek en mentaal vlak. Daarom wordt iedereen bij BLOEI gewaardeerd om zijn eigen inbreng, kwaliteiten en eigenheid. Ook is existentiële veiligheid van belang; het mogen ervaren van overvloed in tijd, ruimte en aandacht voor elkaar. Dit uit zich ook in keuzevrijheid in activiteiten, weten dat je gehoord en gesteund wordt en niet met anderen vergeleken worden, in cijfers of oordelen, juist omdat iedereen uniek is.

Vrijheid in verbondenheid

Bij ons in de leeromgeving voelt iedereen zich verbonden met elkaar en stemt met elkaar af in behoeften. Omdat je je veilig en verbonden voelt, ben je vrij om jezelf te zijn en om jezelf, anderen en de wereld te onderzoeken.

Verrijking door verschillen

Bij ons op school zien we verschillen tussen mensen als verrijking, zodat we van elkaar kunnen leren. We leren kinderen dat we elkaar nodig hebben om een vervullend leven te leiden. Kinderen leren niet alleen zichzelf te accepteren wie ze zijn, wat ze kunnen en welke interesses ze hebben, maar ook leren zij dit van elkaar te accepteren. Ruimte wordt geboden aan iedereen om volledig zichzelf te kunnen zijn.

Creativiteit en eigenheid

Kinderen worden uitgenodigd om hun creativiteit vorm te geven en hun behoeften, dromen en idealen te verwezenlijken. Ze krijgen ruimte om hun innerlijke motivatie en passie te volgen en elkaar daarin te ondersteunen en te stimuleren.

Verbinding met mens en natuur

Mensen en de natuur vormen de wereld om ons heen. Leren verbinden met elkaar en wat de natuur ons te bieden heeft zien wij als verrijking voor het kind.

Inspiratie en passie

Alle kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig en zullen daarom vanuit de intrinsieke motivatie worden geïnspireerd om hun passies te ontdekken en te ontplooien.

Verdieping en bewustwording

Gedurende het opgroeien leert een kind zichzelf kennen door te luisteren naar zijn gevoel, door te weten waar het blij van wordt, door dingen te ontdekken en zich eigen te maken. Vanuit een holistische denkwijze vinden wij het belangrijk dat een kind op zielsniveau contact kan maken met zijn of haar eigen ik om zo een eigen plek in te kunnen nemen in de maatschappij. Door bewust te worden van wat hen energie geeft en beweegt leren kinderen afstemming te vinden op hun natuurlijke ritme waardoor zij ultiem in balans zijn.

Betrokkenheid

BLOEI vormt een minimaatschappij waarbij elke schakel van belang is. Ouders, begeleiders, vrijwilligers, gastbegeleiders en leerlingen vormen samen het geheel van de leeromgeving.

Ons motto is: "It takes a village to raise a child." Alle mensen die in welke mate dan ook betrokken zijn bij BLOEI, zijn dit vanwege hun eigen hartenwens en vanuit het eigen gevoel. Zo creëren wij een omgeving waar niet alleen de kinderen en hun vrije ontwikkeling centraal staan, maar ook het geluk van een ieder die betrokken is doordat ook zij doen waar ze van houden.

1.3 Pedagogisch-didactisch klimaat

Het pedagogisch klimaat is van groot belang op de ontwikkeling van een kind, vooral op de sociaal-emotionele ontwikkeling. De begeleiding heeft hierbij het meeste invloed op het pedagogisch klimaat in de groep. De relatie en omgang met elkaar is van groot belang. Kinderen hebben behoefte aan betrokkenheid, ondersteuning, veiligheid, erkenning en acceptatie.

We vinden het belangrijk dat kinderen zelf onderzoeken en ervaren waar hun leermogelijkheden liggen. Wij bieden een veilige en stimulerende leef- en leeromgeving, waarin ieder kind gezien wordt en zichzelf mag zijn. Elk kind krijgt de vrijheid om zich te ontwikkelen binnen een inspirerende leeromgeving. Hoe dit concreet vertaald wordt naar de praktijk, wordt uitgebreid omschreven in hoofdstuk 2 'BLOEI, een spiritueel holistische leergemeenschap' van de schoolgids.

1.4 Actief burgerschap en vervolgonderwijs

Onze leeromgeving is een onderdeel van de maatschappij en kan zelfs gezien worden als mini-maatschappij op zich. Kinderen hebben een natuurlijke behoefte aan inclusiviteit en deelname in een groep en leren zo over de maatschappij als geheel. Bij BLOEI leren kinderen voor zichzelf te staan en tegelijk in verbinding te blijven met de ander. Wij stimuleren de kinderen een actieve bijdrage te leveren aan de leeromgeving, zowel binnen de school als daarbuiten. Onze democratische organisatiestructuur ondersteunt dit proces; kinderen worden van jongs af aan uitgenodigd om te participeren in het reilen en zeilen van de school die zo model staat voor onze pluriforme samenleving. Dit houdt bijvoorbeeld het gezamenlijk maken van onderlinge afspraken in of het mee laten beslissen in bepaalde veranderingen binnen de school. De begeleiders geven de kinderen alle ruimte om mee te denken en mee te beslissen.

Als verdieping zal het onderdeel 'actief burgerschap' uitgebreid worden omschreven in het volgende hoofdstuk. Hoe BLOEI zorg draagt voor voldoende aansluiting op vervolgonderwijs wordt omschreven in hoofdstuk 2.4.1 'Ontwikkeling' van de schoolgids en aanvullend in hoofdstuk 3.1 van dit Schoolplan.

1.5 Veiligheid

Een positief schoolklimaat betekent ook in alle opzichten een veilige omgeving voor zowel leerlingen als alle andere betrokkenen binnen de leeromgeving. Er is een veiligheidsprotocol opgesteld dat te vinden is in bijlage 1 van de schoolgids. Hierin komt niet alleen de fysieke en sociaal emotionele veiligheid aan bod, maar wordt ook preventie uitgebreid toegelicht.

Verder is het preventie- en integriteitsbeleid dat betrekking heeft op de vrijwilligers te vinden in bijlage 2 van de schoolgids. Het anti-pestprotocol, inclusief de contactgegevens van vertrouwenspersonen van BLOEI, vindt u in bijlage 3 van de schoolgids.

2 Actief burgerschap

Wij vinden het enorm belangrijk dat kinderen goed voorbereid worden op de toekomst. Burgerschap maakt een belangrijk onderdeel uit van het onderwijs bij BLOEI. De kinderen leren bij BLOEI te functioneren in een diverse en democratische samenleving. Burgerschap vormt de rode draad van het onderwijs bij BLOEI. We willen kinderen laten leren van het leven. In dit hoofdstuk leggen wij graag uit hoe wij dat doen, beginnend met een omschrijving van onze visie op burgerschapsonderwijs.

2.1 Visie

Kinderen bij BLOEI leren leven in een maatschappij met alle verantwoordelijkheden die daarbij horen. Gemeenschappelijke waarden zijn van belang om met allerlei verschillende mensen vreedzaam samen te leven. Op een doelgerichte, samenhangende en herkenbare manier werkt BLOEI aan de bevordering van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat, te weten vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en de bijbehorende sociale en maatschappelijke competenties.

Hoe wordt burgerschap doelgericht vormgegeven bij BLOEI?

Om doelgericht en samenhangend te werken aan burgerschap, is bovenstaande visie geformuleerd. Naast verschillende bestaande kerndoelen welke het burgerschap raken (zie bijlage 1), werkt BLOEI met zeven bouwstenen (hoofdstuk 2.2) en negen leerdoelen (hoofdstuk 2.4). Dit laatste zijn doelen die wij hebben geformuleerd aan de hand van de sociale en maatschappelijke competenties (hoofdstuk 2.3). Zo draagt BLOEI bij aan doelgericht onderwijs waarbij deze competenties als leerdoel gemonitord kunnen worden. Ze zijn dan ook, naast alle kerndoelen, terug te vinden in de portfolio's van de leerlingen.

Hoe wordt burgerschap samenhangend en herkenbaar geïntegreerd in het onderwijs bij BLOEI?

Gedurende een schooljaar zullen alle burgerschapsleerdoelen aan bod komen. Om dit samenhangend en herkenbaar vorm te geven, maken wij gebruik van vijf verschillende niveaus (hoofdstuk 2.5): ik, de medemens, de Nederlandse samenleving, de wereld en de kosmos. Vanuit holistisch oogpunt worden op deze manier alle aspecten van het leven in verbinding gebracht en sluit dit aan bij de visie van BLOEI.

Thema's, activiteiten, workshops, excursies, de beginkring en gastlessen zullen concreet invulling geven aan de leerdoelen. Begeleiders werken met een (jaar)planning welke continu wordt aangevuld en bijgesteld. In deze planning worden de thema's, activiteiten en excursies vastgelegd en deze laat tevens zien welk niveau en daarmee welke bouwstenen en competenties gedekt worden. BLOEI organiseert uiteenlopende activiteiten die bijdragen aan het burgerschapsonderwijs. Deze zijn te vinden in bijlage 2.

Tot slot verdelen we de zeven didactische bouwstenen onder de drie kernen van burgerschap: democratie, diversiteit en de digitale wereld. Nadat we van deze bouwstenen binnen de kernen de competenties en de leerdoelen hebben geformuleerd, zullen we uitgebreid omschrijven hoé we vanuit onze vijf niveaus aandacht geven aan en zorgdragen voor het kunnen behalen van omschreven leerdoelen. Met het laatste sluiten wij dit hoofdstuk af.

2.2 De kernen en bouwstenen

De drie kernen van het burgerschap zijn democratie, diversiteit en de digitale wereld. Elke kern bevat één of meer van de zeven bouwstenen, welke hierbij worden toegelicht:

Kern 1 – Democratie

Bouwsteen 1 – Vrijheid en gelijkheid

Dit gaat over de fundamentele rechten en vrijheden van de mens zoals vastgelegd in nationale en internationale wetten en verdragen (mensenrechten, kinderrechten, vrijheidsrechten).

Bouwsteen 2 – Macht en inspraak

Dit gaat over de inrichting van ons staatsbestel en de instituties, procedures en mechanismen die macht reguleren en inspraak mogelijk maken.

Bouwsteen 3 – Democratische cultuur

Dit gaat over omgangsvormen die door democratie worden bevorderd en die haar ook mogelijk maken: vreedzaamheid, verdraagzaamheid, de bereidheid de ander te (h)erkennen als gelijkwaardige en op gelijke voet met hem, haar of hen te communiceren.

Deze bouwstenen belichten elk een ander aspect van de democratie, maar zijn nadrukkelijk in samenhang. Bouwstenen 1 en 2 bevatten kenniscomponenten. Bouwsteen 3 biedt vooral ruimte voor het toepassen van de burgerschapsvaardigheden als mens. Vanuit onze visie leren onze leerlingen door te ervaren, te ondergaan en toe te passen.

Hoe laat BLOEI deze bouwstenen terugkomen in het burgerschapsonderwijs?

Lees hiervoor de burgerschapsniveaus 1, 2, en 3 (hoofdstuk 2.5). Deze zijn allen van toepassing bij deze kern. Daarnaast hebben leerdoelen 1, 2 en 7 (hoofdstuk 2.4) betrekking op deze kern.

Kern 2 – Diversiteit

Bouwsteen 4 – Identiteit

Dit gaat over manieren waarop individuen en groepen zich (willen, kunnen) definiëren en in de publieke ruimte manifesteren.

Bouwsteen 5 – Diversiteit

Dit gaat over manieren om ervoor te zorgen dat ieder individu en elke groep gelijkwaardig kan deelnemen aan de samenleving.

Bouwsteen 6 – Solidariteit

Dit gaat over solidariteit en rechtvaardigheid en manieren om vorm te geven aan onze morele betrokkenheid op anderen.

Bouwsteen 4 gaat uit van de vrijheid van ieder individu en van elke groep om een eigen identiteit te hebben en/of te ontwikkelen. Het leren over diversiteit of pluriformiteit wordt uitgewerkt met bouwsteen 5. Deze twee bouwstenen bevatten feitelijke kennis zoals omschreven in de wet en bieden de mogelijkheid om daarop te reflecteren ('wat betekent dat voor mij?'). Bouwsteen 6 gaat om mogelijkheden voor het toepassen van burgerschapsvaardigheden en roept op om te handelen.

Hoe laat BLOEI deze bouwstenen terugkomen in het burgerschapsonderwijs?

Lees hiervoor over burgerschapsniveaus 1, 2, 3, 4 en 5 (hoofdstuk 2.5). Deze zijn allen van toepassing bij deze kern. Daarnaast hebben kerndoel 38 (bijlage 1) en leerdoelen 2, 3, 4, 5 en 6 (hoofdstuk 2.4) betrekking op deze kern.

Kern 3 – Digitale wereld

Bouwsteen 7 – Digitaal samenleven

Dit gaat over de invloed van de digitalisering op burgerschap en over het bespreken van maatschappelijke kwesties rond burgerschap in de digitale (online) wereld.

Het gaat bij deze bouwsteen over de invloed van de digitale media op burgerschap. Van belang is welke rechten, regels en verantwoordelijkheden wij als mens dragen in de digitale wereld.

Hoe laat BLOEI deze bouwsteen terugkomen in het burgerschapsonderwijs?

In de huidige wereld kunnen we niet om het gebruik van digitale middelen heen zoals computers, telefoons of tablets. Dat roept extra vragen op rondom het gebruik van media en de opvoeding van kinderen. In hoofdstuk 2.4.5 van de schoolgids omschrijven wij hoe BLOEI hiermee omgaat. Leerdoelen 7 en 9 (hoofdstuk 2.4) hebben betrekking op deze kern.

2.3 Competenties

Om kinderen voor te bereiden op het functioneren in een maatschappij met alle verantwoordelijkheden van dien, werkt BLOEI aan het bevorderen van basiswaarden van de democratische rechtsstaat met de bijbehorende sociale en maatschappelijke competenties. Onderstaande competenties zijn een essentieel onderdeel binnen het burgerschapsonderwijs van BLOEI en worden de kinderen in de vorm van leerdoelen bijgebracht (hoofdstuk 2.4).

1. Vrijheid van meningsuiting

Dit betekent dat je mag zeggen of schrijven wat je denkt of tegen de opvatting van anderen in mag gaan. Iedereen mag dan ook zijn of haar eigen geloof uitdragen, of zijn of haar mening aan anderen voorhouden. Daarbij moet je je wel houden aan de wet.

2. Het gelijkheidsbeginsel (ook wel gelijkheid of gelijkwaardigheid genoemd)

Dit betekent dat mensen van gelijke waarde zijn. Daarbij maakt het niet uit wat je denkbeelden zijn of wat je gelooft. Je hoeft niet te vinden dat die denkbeelden of gebruiken zelf waardevol zijn, maar wel dat mensen met andere denkbeelden en gebruiken niet minder waard zijn dan jij of jouw groep.

3. Begrip voor anderen

Dit betekent dat je vrij van oordeel probeert te begrijpen waarom mensen of groepen bepaalde denkbeelden of gebruiken hebben: wat is de achtergrond daarvan en waarom is dat belangrijk voor een ander?

4. Verdraagzaamheid

Verdraagzaamheid (ook wel tolerantie genoemd) betekent dat je de mening of het gedrag van een ander accepteert, ook al ben je het er helemaal niet mee eens. Het betekent ook dat je iedereen de ruimte wilt geven om zo'n mening of zulk gedrag te hebben. Natuurlijk moet iedereen zich daarbij wel houden aan de wet.

5. Afwijzen van onverdraagzaamheid

Onverdraagzaamheid (ook wel intolerantie genoemd) is het tegenovergestelde van tolerantie. Het betekent dat je vindt dat andere mensen of groepen, dingen waar jij het niet mee eens bent niet zouden mogen denken of doen; en dat je het niet nodig vindt dat ieder de ruimte krijgt om zo'n mening of zulk gedrag te hebben.

6. Afwijzen van discriminatie

Discriminatie betekent dat mensen of groepen bij anderen achtergesteld worden of dat je vindt dat er voor mensen met andere denkbeelden of gebruiken niet zoveel ruimte hoeft te zijn, of dat die denkbeelden of gebruiken misschien zelfs verboden moeten worden.

7. Autonomie

Dit betekent dat iedereen zelf kan bepalen wie hij/zij wil zijn en hoe hij/zij zijn/haar leven wil leiden. Iedereen is dus bijvoorbeeld vrij om zelf te bepalen welke denkbeelden of welk geloof voor hem/haar belangrijk zijn/is. Daarbij moet je je wel houden aan de wet.

8. Verantwoordelijkheidsbesef

Dit betekent dat mensen verantwoordelijkheid willen nemen voor wat ze zeggen en doen (en wat ze niet zeggen en doen) en dat ze daarbij rekening willen houden met wat dat voor anderen betekent. Daarbij is vooral belangrijk dat je probeert anderen niet te schaden en dat je de samenleving en de democratie wilt helpen om goed te functioneren. Hoe je dat doet, mag iedereen zelf weten.

2.4 Leerdoelen

Aan de hand van de acht competenties en de drie kernen heeft BLOEI leerdoelen geformuleerd om de kinderen doelgericht burgerschapsonderwijs aan te kunnen bieden. Deze zijn toegevoegd aan de portfolio's van de leerlingen. De manier waarop wij dit bevorderen, wordt omschreven in 'De niveaus' (hoofdstuk 2.5).

Onze burgerschapsleerdoelen zijn:

1. De leerlingen mogen zeggen en schrijven wat ze denken en mogen tegen de opvatting van anderen ingaan. Je mag een eigen mening hebben. De leerlingen leren dat ze hun eigen geloof mogen uitdragen. (Vrijheid van meningsuiting)
2. De leerlingen leren dat iedereen gelijk is, dat het niet uitmaakt wanneer een ander iets anders gelooft dan jij, we zijn allemaal even waardevol. We leren respect te hebben voor elkaar. (Gelijkwaardigheid)
3. De leerlingen leren begrip te hebben voor elkaar en anderen, door te begrijpen wat de achtergrond is van een bepaald denkbeeld van de ander en waarom dit waardevol is voor hem of haar. (Begrip voor anderen)
4. De leerlingen leren dat je de mening of het gedrag van een ander respecteert, ook al ben je het er niet of niet helemaal mee eens. De leerlingen leren dat intolerantie niet acceptabel is. Dit betekent dat je mensen of groepen die een andere mening hebben de ruimte geeft. Je kunt het eens zijn dat je het oneens bent. (Verdraagzaamheid en afwijzen van onverdraagzaamheid)
5. De leerlingen leren mensen of groepen met een ander denkbeeld, geloof of andere overtuiging dan jij, niet achter te stellen. De leerlingen leren dat je elkaar hiervoor de ruimte geeft. (Afwijzen van discriminatie)
6. De leerlingen leren dat zij zelf mogen bepalen welke denkbeelden of welk geloof voor hem/haar belangrijk is. De leerlingen leren wat autonomie voor hen betekent. (Autonomie)
7. De leerlingen leren dat een bepaalde keuze ook een gevolg kan hebben en dat je hiermee een ander kan schaden. Ze leren rekening te houden met wat dit voor een ander kan betekenen en hoe je de samenleving kunt helpen om goed te kunnen functioneren. (Verantwoordelijkheidsbesef)
8. De leerlingen leren wat een democratische rechtstaat inhoudt. Daarbij zijn gemeenschappelijke waarden van belang om met allerlei verschillende mensen vreedzaam samen te leven.
9. De leerlingen leren digitaal op respectvolle manier te communiceren en zijn zich bewust van de risico's die de digitale wereld en digitale/sociale media met zich meebrengt.

2.5 Niveaus

Wij maken gebruik van vijf verschillende niveaus: ik, de medemens, de Nederlandse samenleving, de wereld en de kosmos. Vanuit holistisch oogpunt worden op deze manier alle aspecten van het leven in verbinding gebracht en op die manier sluit dit aan bij de visie van BLOEI, waarbij het geheel méér is dan de som der delen. Per niveau zal expliciet duidelijk worden gemaakt welke voornaamste basisvoorwaarden en bijbehorende competenties en daarmee welk leerdoel het betreffende niveau bevordert.

Niveau 1: 'Ik'

Pas als een mens zichzelf leert kennen en kan accepteren zoals diegene is, kan hij of zij een waardevolle bijdrage leveren aan de wereld. Dat betekent dat wij kinderen en jongeren daarvan reeds bewust willen maken: "Wie ben je? Wat is jouw mening? Wat wil jij? Waar ben jij goed in? Wat is jouw kracht?" Als dit individuele leren de ruimte kan krijgen ontstaan emotioneel sterke, zelfstandige volwassen mensen waar de maatschappij behoefte aan heeft.

BLOEI laat kinderen daarom hun eigen pad bewandelen vanuit de persoonlijke behoefte, vaardigheden en/of talenten. Als voorbeeld start BLOEI het schooljaar 2022 met het thema "De ander en ik" (de 'gouden weken'). Hierdoor kunnen de kinderen elkaar leren kennen, maar ook worden kinderen gestimuleerd om bij bovenstaande vragen stil te staan. De begin- en de eindkring bieden geregeld ruimte voor het individu.

Basiswaarde:

Vrijheid

Solidariteit

Competenties:

Vrijheid van meningsuiting: Kinderen krijgen de ruimte om zich uit te spreken, eigen ideeën te delen en mee te denken over de algemene gang van zaken binnen de school; denk bijvoorbeeld aan gedragsregels. Dit zal doorgaans worden gestimuleerd en in specifieke zin zullen de begin- en eindkring hier extra ruimte voor bieden.

Autonomie: Door een veilige omgeving te creëren worden kinderen gestimuleerd om zichzelf te zijn en zichzelf te ontdekken. Bijvoorbeeld religie en spiritualiteit komen bij BLOEI aan de orde op een wijze waarbij dit gebracht wordt als een waarheid die bij een bepaalde persoon/groep leeft, zodat ieder kind uiteindelijk ook in vrijheid zijn eigen spirituele en/of religieuze weg kan kiezen.

Verantwoordelijkheidsbesef: Deze vloeit logischerwijs voort uit de eerste competentie. We laten de kinderen zien dat het van belang is rekening te houden met wat een mening voor de ander betekent.

Hoofdstuk 2.1 'Vrijheid' van de schoolgids laat tevens zien hoe dat in de praktijk vorm krijgt.

Niveau 2: 'De medemens'

Het is van belang dat kinderen respectvol leren omgaan met elkaar, zowel met andere kinderen als volwassenen. Ten eerste binnen de school: iedereen is anders, hoe ga je daarmee om? Ook dit komt de hele dag door terug in gesprekken en voorvallen. Daarnaast wordt hier terugkerend aandacht aan besteed in de beginkring. Er worden dan spellen en oefeningen gedaan om kinderen bewust te maken van het feit dat wij niet alleen op school, maar ook daarbuiten een gemeenschap vormen waarin iedereen een plaats heeft die waardevol is. Daarnaast is er extra aandacht voor (geweldloze) communicatie: één van de voorwaarden voor een vreedzame samenleving.

De ervaring van een veilige, evenwichtige schoolomgeving legt een basis voor een evenwichtige samenleving. Daarnaast worden kinderen gestimuleerd om met elkaar in gesprek te gaan om bepaalde problemen of vragen die op school leven het hoofd te bieden. Afhankelijk van de leeftijd zullen kinderen hierin begeleid worden. De thema's die bijvoorbeeld aansluiten bij dit niveau zijn: "De ander en ik", "Herfst/mijn boek", "Dit vind ik lekker". Binnen deze thema's worden activiteiten aangeboden, bijvoorbeeld samen appelmoes maken.

Basiswaarde:

Gelijkwaardigheid
Solidariteit

Competenties:

Gelijkheidsbeginsel: Kinderen leren bij BLOEI dat iedereen gelijkwaardig is, ongeacht iemands godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid. Waar bij het eerste niveau de eigen 'ik' ruimte krijgt, geven de kinderen hier elkaar de ruimte die eigen 'ik' in samenspel met elkaar vorm te geven. We zien bij BLOEI elkaars verschillen als verrijking. Dit is tevens een van de kernwaarden van BLOEI.

Begrip voor de ander: Begrip hebben voor elkaar draagt bij aan een veilige omgeving waar een ieder zijn/haar mening mag geven. Bij BLOEI wordt deze competentie dan ook geregeld geoefend in gesprekken waarbij er stil gestaan wordt bij de ander; snap ik wat hij/zij zegt? Kan ik begrijpen wat hij/zij bedoelt? Wat is de achtergrond van deze mening of dit denkbeeld?

Verdraagzaamheid: Bij BLOEI wordt een mening geaccepteerd, ook wanneer we het niet eens zijn. Ook hier geldt onze kernwaarde 'verrijking door verschillen'. Juist het feit dat iedereen anders is of anders denkt, maakt dat er met acceptatie hiervan een waardevolle maatschappij ontstaat.

In hoofdstuk 2.2.2 en 2.3 van de schoolgids wordt dieper ingegaan in hoe BLOEI de kinderen laat kennismaken met diversiteit en religie.

Niveau 3: 'De Nederlandse samenleving'

In Nederland leven wij in een democratie. Dat wordt duidelijk meegegeven aan de kinderen vanuit de democratische organisatiestructuur van BLOEI, maar ook door in de praktijk te laten zien dat tijdens gesprekken of overleggen alleen beslissingen worden genomen nádat iedereen is gehoord en zoveel mogelijk, liefst iedereen, zich kan vinden in de beslissing. Mocht er iemand overwegende bezwaren hebben, dan wordt van deze persoon een tegenvoorstel verwacht. Zo stimuleren we kinderen hun mening te onderbouwen. Daarnaast komt het democratische stuk aan bod tijdens talloze activiteiten die door de kinderen zelf of de begeleiders worden aangedragen.

Enkele voorbeelden van activiteiten die worden ondernomen kunnen zijn: een eigen troonrede maken op Prinsjesdag, bezoek aan de Tweede Kamer of het nabootsen van een eigen economie. Maar ook de inwoners van Nederland zijn belangrijk om mee kennis te maken. De kinderen komen daar bij BLOEI op een natuurlijke wijze mee in aanraking. Voorbeelden hiervan zijn om te beginnen de Helpende handen*. Denk verder ook aan bezoek aan een voedselbank, het vieren van feesten uit diverse culturen, bezoek aan een ashram of moskee of les van de brandweer. De aanraking met de pluriforme en multiculturele samenleving is op deze manier onlosmakelijk verbonden met de uitgangspunten en vormgeving van BLOEI.

* Helpende handen zijn maatschappelijk betrokken bij de stichting en bieden de kinderen van jongs af aan de kans om kennis te maken met het desbetreffende beroep of ambacht door hun bedrijf open te stellen voor BLOEI.

Basiswaarde:

Vrijheid
Gelijkwaardigheid
Solidariteit

Competenties:

Dezelfde competenties als bij niveau 2 'de medemens' komen bij dit niveau uitvoerig aan bod.

Aanvullend zien we hier extra ruimte voor de volgende competenties:

Afwijzen van onverdraagzaamheid: Intolerantie wordt bij BLOEI afgekeurd. Zoals de competentie 'verdraagzaamheid' laat zien, wordt een ieders mening geaccepteerd, ongeacht of we het ermee eens zijn. Dat betekent ook dat we het zullen afwijzen wanneer dat niet gebeurt.

Afwijzen van discriminatie: Mensen of groepen worden bij BLOEI niet achtergesteld. Alle denkbeelden krijgen bij ons evenveel ruimte. Ook hierin geldt dat dit zal worden afgewezen wanneer dat niet gebeurt.

Niveau 4: 'De wereld'

BLOEI wil mensen van over de hele wereld op bezoek laten komen. Zij brengen op die manier allemaal een stukje van de wereld dichtbij en laten de kinderen kennismaken met een verscheidenheid aan kennis, cultuur en/of taal. Regelmatig zijn er thema's of activiteiten over landen en andere culturen. Ook kunnen ouders of familieleden van leerlingen een andere nationaliteit hebben waar zij graag iets over vertellen. Daarnaast is er de aarde waar wij als mensen verantwoordelijk voor zijn. Hier komt een stukje milieubewustzijn en natuuronderwijs naar voren dat bij BLOEI, gezien de levensbeschouwing, een belangrijke plaats inneemt.

Door kinderen ook voldoende ruimte te geven om in de natuur te zijn, kan er verbondenheid en respect ontstaan voor onze aarde. Regelmatig zullen activiteiten georganiseerd worden die deze punten omvatten, denk aan samen met gemeentewerkers een stuk bos schoonmaken. Kinderen zijn zo bewust bezig met de aarde en het milieu, maar er zullen ook gesprekken ontstaan met mensen over hun beroep. Zo kunnen zij zich enerzijds verwonderen over alles wat in de natuur te vinden is, maar kunnen ze zich anderzijds ook maatschappelijk bewust worden van het afvalprobleem. Tot slot kunnen kinderen tijdens het thema "Dit vind ik lekker" bijvoorbeeld leren waar eten vandaan komt en recepten uit andere landen koken.

Basiswaarde:

Gelijkwaardigheid
Solidariteit

Competenties:

Verdraagzaamheid: De kennismaking met verschillende culturen van over de hele wereld vraagt om extra aandacht voor onze kernwaarde 'verrijking door verschillen'. Bij BLOEI kijken we graag over de grens om te leren begrijpen hoe mensen daar wonen en leven.

Verantwoordelijkheidsbesef: Bij dit niveau wordt met name de verantwoordelijkheid voor onze aarde, de natuur en het milieu gestimuleerd. We dragen allemaal een steentje bij aan onze aarde, door goed voor haar te zorgen, milieubewust te zijn en de natuur te leren waarderen. Onze kernwaarde 'verbinding met mens en natuur' draagt hierin bij. Daarom heeft BLOEI bijvoorbeeld een mooie moestuin waar zorg voor gedragen moet worden.

Niveau 5: 'De kosmos'

De kosmos is het grotere geheel van waaruit en waarin wij leven. Er is concreet de kennis over de sterren en planeten, maar er is ook een groter kosmisch geheel. Wij vinden het van belang dat kinderen daar hun eigen weg in vinden: dit gebeurt vaak tussendoor tijdens gesprekjes met kinderen van alle leeftijden over dit onderwerp. Wij vinden het belangrijk hier voldoende ruimte voor te creëren. Dit raakt dan direct weer aan de levensbeschouwelijke visie van BLOEI: heb je het over de kosmos en het grotere geheel, dan kom je weer uit bij jezelf. "Wie ben ik en waar kom ik vandaan?" Dit maakt de cirkel rond. In het thema "Licht" ontstaat letterlijk veel ruimte voor dit niveau.

Basiswaarde:

Vrijheid

Competentie:

Autonomie: Door het leven als een groter geheel te zien en zichzelf als onderdeel daarvan, wordt de cirkel rondgemaakt door zich af te vragen: wie ben ik en waar kom ik vandaan?

3 Personeelsbeleid

Het schoolklimaat wordt uiteraard in hoge mate bepaald door de mensen die er zorg voor dragen. Vandaar dat het aannemen van mensen veel zorg vraagt. Bij BLOEI werken bevoegde en gepassioneerde begeleiders. Elke dag zijn twee volwassenen aanwezig per groep, waarvan altijd één persoon die beschikt over een PABO-diploma. Omdat ouders hun kinderen het beste kennen, worden zij ook betrokken bij deze leeromgeving. Zo dragen wij met elkaar de school. Maandelijks wordt een schema opgesteld wie welke dag inzetbaar is. Voor de betreffende werkdagen van onze begeleiders verwijzen wij je graag naar onze schoolgids.

3.1 Onderhouden bekwaamheden en professionalisering

Wij stellen hoge eisen aan de kwaliteit van ons leeromgeving. Deze eisen zullen anders zijn dan de kwaliteit die gevraagd wordt voor mensen binnen het regulier onderwijs. Een begeleider wordt bij sollicitatie bekwaam bevonden na een uitgebreide procedure:

- De sollicitant is aanwezig bij een informatiemiddag en heeft de website, de schoolgids en het schoolplan gelezen;
- Er is een sollicitatiegesprek met een lid (of meerdere leden) van het bestuur. Daarbij wordt gekeken naar motivatie, bekwaamheid, bevoegdheid en eigen levensbeschouwelijke visie en daaruit volgend de visie op de leeromgeving;
- De sollicitant draait één of meerdere dagen vrijwillig mee;
- Tweede sollicitatiegesprek met een begeleider aangevuld met een bestuurslid en eventueel een ouder.

Uiteindelijk neemt het bestuur samen met de sollicitant het besluit samen te gaan werken. We trachten een team samen te stellen van mensen met zoveel mogelijk verschillende kwaliteiten en achtergronden, mannen en vrouwen. Zo is het bijvoorbeeld voor de leeromgeving van belang dat er naast didactisch bekwame mensen ook mensen actief zijn met een meer sociaal/pedagogische achtergrond.

3.2 Gespreksvoering

Wij proberen primair een open en veilige omgeving te creëren, niet alleen voor de kinderen maar ook voor alle begeleiders. Er heerst daarom doorgaans een zogeheten 'open door policy'. Een ieder die betrokken is bij de leeromgeving wordt aangemoedigd elkaar aan te spreken, te bevragen of te complimenteren daar waar men behoefte voelt. Daarnaast kent onze leeromgeving vaste verrijkingsweken (zie hoofdstuk 4), namelijk eens in het kwartaal om o.a. de voortgang van iedere begeleider een op een te bespreken. Dit gesprek zal met een van de bestuursleden en begeleider plaatsvinden. Daar zal ook worden besproken of de vaardigheden van de begeleider nog voldoende aansluiten bij onze leeromgeving. Onderwerp is daarbij of visie en denkwijze nog steeds mooi op elkaar aansluiten en ook de benodigheden voor de begeleider krijgt alle aandacht. Wij stimuleren professionalisering van onze begeleider en zullen altijd positief bekijken welke stappen we kunnen nemen om onze visie zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren. Behalve de individuele ontwikkelbehoefte van de begeleider zijn er ook scholingen om de expertise op verschillende andere terreinen te vergroten.

3.3 Kwaliteitseisen

Naast didactische kwaliteiten is een belangrijke eis die gesteld wordt aan de begeleiders dat deze primair de visie van BLOEI volledig omarmen. Ook zijn verschillende specifieke vaardigheden van belang om de essentiële rol als begeleider te kunnen vervullen, te weten:

Sterke observatievaardigheden: De cognitieve en sociaal emotionele ontwikkeling heeft hoge prioriteit; een kind moet zich veilig voelen om verder te kunnen ontwikkelen. Cognitief zal een kind vooral floreren wanneer het daartoe voldoende gestimuleerd en gemotiveerd wordt op de manier en het moment waarop een kind daar klaar voor is. De begeleiders dienen daar oog voor te hebben en voldoende vaardigheden te beschikken om kinderen en de groep hierin te kunnen begeleiden.

Creativiteit: De cognitieve vaardigheden dienen zodanig gestimuleerd te worden dat kinderen worden uitgedaagd om zelf stappen tot leren te zetten. Van de begeleiders wordt daarom creativiteit verwacht. Zij dienen te zorgen voor een rijk aanbod aan activiteiten en materialen.

Georganiseerd: Een begeleider heeft voor iedere leeftijd inspirerende materialen en ideeën nodig om kinderen te kunnen prikkelen, motiveren. Een goede (mentale) organisatie is hiervoor nodig. Ook het inspelen op de verschillende behoeften vraagt om een organisatorisch vermogen om voldoende structuur en overzicht te bewaren voor zowel zichzelf als voor de groep.

Vermogen tot zelfreflectie: We worden doorgaans als mens getriggerd door situaties of mensen. Een trigger kan een emotionele reactie teweeg brengen. Wanneer een begeleider over een goed vermogen tot zelfreflectie beschikt, zal hij/zij in staat zijn deze triggers te herkennen. Zodoende willen wij zoveel mogelijk voorkomen dat er als begeleider vanuit emotie op kinderen gereageerd wordt.

3.4 Pedagogisch en didactisch handelen

Onze begeleiders en ouders zijn actief betrokken bij de ontwikkeling van de kinderen. Doordat de groepen klein zijn, hebben we de ruimte en de tijd om te werken aan de natuurlijke leerweg van het kind en deze nauwgezet te volgen. We werken met de leerlijnenboeken van Nieuwleren. Deze leerlijn bevat leerdoelen voor groepen 1 t/m 8. Hierin zijn ook de referentieniveaus verwerkt. Er wordt onderscheid gemaakt in de 1F en 1S of 2F doelen bij taal en rekenen. Zo wordt makkelijk inzichtelijk waar een kind staat en waar het eventueel extra aandacht heeft.

De leerlijn wordt door leerkrachten gebruikt voor een heldere structuur en duidelijke formulering van de leerdoelen, welke in een oogopslag inzicht geven op de doelen van een leerjaar. Dit zal tijdens de verrijkingsweken eveneens meegenomen worden. Hierbij zal het kind te allen tijde een vertrouwd en zeker gevoel gegeven worden opdat het zich kan en mag ontwikkelen zoals hij of zij dat graag zou willen. Dit draagt bij aan een positief pedagogisch klimaat.

Omdat de ouders ook participeren in deze leeromgeving, kunnen we de lijnen kort houden en snel bijsturen mocht dit nodig zijn.

4 Kwaliteitszorg

BLOEI heeft de ambitie continu te werken aan het verhogen van de kwaliteit van haar leeromgeving. Hiervoor is een goede kwaliteitszorg nodig. Kwaliteitszorg betekent simpelweg dat scholen de ‘goede dingen, nog beter proberen te doen’.

Verrijkingsweken

Om inzicht te krijgen in de kwaliteitszorg werkt BLOEI met verrijkingsweken. Door middel van minimaal 4 verrijkingsweken per jaar brengen wij de kwaliteit op alle fronten in kaart. De verrijkingsweken worden aan het begin van ieder seizoen, afgestemd op eventuele vakanties, georganiseerd. Het doel van deze weken is om alle betrokken partijen de kans te bieden aandacht te geven aan groei, zowel op persoonlijk als gemeenschappelijk vlak. Met dit laatste bedoelen wij het hoog houden van de kwaliteit van de leeromgeving, waar een ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid in heeft. Tijdens deze weken staan vier vragen centraal:

1. **Wat is de algemene beleving?** Door deze vraag zo breed mogelijk te stellen, proberen wij een beeld te krijgen van hoé iemand het vindt bij BLOEI. De algemene vragenlijst in bijlage 3 kan hierbij ondersteunen.
2. **Wat is de veiligheidsbeleving?** Hoewel het de intentie is om de omgeving zodanig veilig te maken dat we elkaar hier altijd over kunnen en durven te spreken, is het gevoel van veiligheid van dusdanig belang om te kunnen ontwikkelen dat het om die reden één van de vragen is die tijdens de verrijkingsweken aandacht krijgt. De vragen m.b.t. de veiligheidsbeleving van bijlage 3 wordt hiervoor gebruikt.
3. **Wat zijn je leerdoelen?** Waarin kan iemand zich nog ontwikkelen hetgeen bijdraagt aan persoonlijke groei.
4. **Wat zie je graag veranderen in de leeromgeving en bij jezelf?** Door dit inzichtelijk te krijgen en daar waar mogelijk, zonder de visie uit het oog te verliezen, is vernieuwing mogelijk. Zo houden we de kwaliteit hoog en passend voor iedereen.

De verrijkingsweken zijn bedoeld voor alle betrokkenen van BLOEI, beginnend met de kinderen.

De kinderen (vanaf 7 jaar): In deze week wordt aandacht geschonken aan hun persoonlijke verrijking in de vorm van individuele gesprekken waarin bovenstaande vragen centraal staan. Een verdere verdieping zal afhankelijk van het kind en het moment gemaakt worden met vragen zoals: wat hebben zij het afgelopen seizoen geleerd, waar zijn ze trots op, wat willen ze nog meer leren en waar willen ze in het komende seizoen vooral aandacht aan geven? Dit wordt in hun portfolio vastgelegd, zodat het een aanknopingspunt biedt voor een volgend verrijkingsmoment. Dit laatste hoeft zich niet te beperken tot de 4 ingeplande weken. Het kind mag te allen tijde aangeven hier aandacht aan te willen geven en dan zal deze ruimte geboden worden. De begeleider zal deze gesprekken voeren met alle kinderen van zijn/haar groep. Het kan bijvoorbeeld zijn dat een kind niet of pas op latere leeftijd een interesse ontwikkelt om te leren lezen of schrijven. Hoewel het kind hierin vrijgelaten wordt, bieden deze

gesprekken voor de begeleider tevens de gelegenheid om op zoek te gaan naar wat een kind nodig zou hebben om het wél te willen leren.

De begeleiders: Om de kwaliteit, de (werk)tevredenheid van de begeleiders en de algehele kwaliteit van BLOEI hoog te houden, zal het bestuur zich samen met de begeleiders tijdens de verrijkingsweken richten op persoonlijke groei. Dit gebeurt primair aan de hand van de kwaliteitseisen die worden gesteld en bij de start van de samenwerking uitvoerig zijn doorgenomen. Ook een ieders visie wordt waar mogelijk op elkaar afgestemd en er wordt vastgesteld of deze nog steeds goed aansluit. De vier verrijkingsvragen zijn ook hier een leidraad.

De ouders: De mate van betrokkenheid van de ouders is groot. Daarom zijn ook zij een essentiële schakel tijdens deze verrijkingsweken. De tevredenheid van alle ouders weegt dan ook zwaar. Het biedt ouders bijvoorbeeld gelegenheid om een eventuele terugkoppeling te geven van waar hun kind mee thuiskomt en van belang is om te bespreken (dit kan uiteraard altijd, maar een gesprek tijdens deze week biedt daar extra ruimte voor). Het gesprek zal met iedere ouder gevoerd worden, tussen begeleider en ouder of bestuur en ouder.

Het bestuur: Ook het bestuur zal tijdens de verrijkingsweken gebruik maken van de gelegenheid om te reflecteren op het voorgaande seizoen, zowel op persoonlijk als geheel vlak. Welke (persoonlijke en algemene) doelen zijn behaald, welke niet en wat komt er op de agenda voor het komende seizoen? Dit gebeurt in een onderling overleg.

De vrijwilligers: De vrijwilligers mogen ook deelnemen aan deze weken. Met elke vrijwilliger zal worden afgestemd in welke hoedanigheid zij dit wensen.

5 Financiën

BLOEI is een B3-school en daarmee valt deze onder niet-bekostigd onderwijs. De ouders betalen een ouderbijdrage en daarmee zijn de voornaamste kosten gedekt. Daartoe geven zij opdracht aan de stichting om de visie van dit concept concreet vorm te geven. Ook biedt BLOEI ondersteuning in thuisonderwijs, waarvoor gelden worden ontvangen. Daarnaast komen er schenkingen en sponsorgelden en middelen binnen o.a. via fondsenwerving en 'helpende handen'.

De begeleiders werken op ZZP basis. Zij zijn derhalve niet in dienst.

Voor de toekomst hebben wij de volgende activiteiten op het oog:

- Gesprekken met deskundigen ter ondersteuning van ons financieel beleid en de organisatiestructuur;
- Voortgang van werven van sponsors en schenkingen;
- Groei van het aantal leerlingen;
- Verkoop van eigen gemaakte producten en voedingsmiddelen;
- Sponsorlopen;
- Het organiseren van een jaarmarkt.

Bijlage 1 - Kerndoelen Burgerschap

De kerndoelen die de meeste raakvlakken hebben met burgerschap zijn te vinden in het leergebied Oriëntatie op jezelf en de wereld (OJW). Sommige kerndoelen zijn direct en concreet aanwijsbaar te verbinden aan bepaalde burgerschapsaspecten. Andere kerndoelen zijn meer op afstand verwant aan burgerschap. Daarnaast zijn er kerndoelen met vaardigheden die belangrijk zijn voor deelname aan de pluriforme democratische samenleving. Deze zijn te vinden in het leergebied Nederlands (NL).*

Kerndoelen die direct betrekking hebben op het samenleven in en deelnemen aan de Nederlandse democratische en pluriforme samenleving. Er zijn drie kerndoelen van het domein Oriëntatie op jezelf en de wereld (OJW) die expliciet verbonden kunnen worden aan burgerschap:

Kerdoel 36	De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en hun rol als burger.
Kerdoel 37	De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
Kerdoel 38	De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Kerndoelen die gericht zijn op meningsvorming en (online) informatievaardigheden:

Kerdoel 3	De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.
Kerdoel 6	De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale.
Kerdoel 7	De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.
Kerdoel 8	De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.

Kerndoelen die in verband gebracht kunnen worden met aspecten van burgerschap:

Kerdoel 34	De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.
Kerdoel 35	De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
Kerdoel 39	De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
Kerdoel 47	De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.
Kerdoel 56	De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.
Kerdoel 53	De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die aan de hand van voorbeelden verbinden met de wereldgeschiedenis.

*Bron: [Onderwijsdoelen - SLO](#)

Bijlage 2 - Activiteitenlijst

<u>Het jonge kind</u>	<u>Het oudere kind</u>
Excursie 'de Buytenhof'	Excursie 'de Buytenhof'
Bezoek gebedshuis	Bezoek gebedshuis
Workshop jodendom, christendom, hindoeïsme, humanisme en vrijheid van geloof	Workshop jodendom, christendom, hindoeïsme, humanisme en vrijheid van geloof
Kaasboerderij de Graaf	Kaasboerderij de Graaf
Gastles politicus	Gastles politicus
Activiteit met senioren	Activiteit met gehandicapten
Viering Sint Maarten	Viering Sint Maarten
Bezoek aan lokale bibliotheek	Bezoek aan lokale bibliotheek
Bezoek aan 'het Verwonderlab'	Bezoek aan 'het Verwonderlab'
Bezoek Naturalis	Bezoek Naturalis
	Bezoek Japan museum (Sieboldhuis Leiden)
Bezoek Rijksmuseum van Oudheden (Archeologie, Egypte, Romeinen)	Bezoek Rijksmuseum van Oudheden (Archeologie, Egypte, Romeinen)
Bezoek Archeon (prehistorie tot middeleeuwen)	Bezoek Archeon (prehistorie tot middeleeuwen)
Bezoek Museum van Volkenkunde (over verschillende manieren van feesten vieren & wereldreis programma)	Bezoek Museum van Volkenkunde (over de koloniale tijd en nu, en een museumdebat)
	Online les Museum van Volkenkunde. 'Slavernij niet voorbij' over racisme, slavernij en oneerlijke handel.
Bezoek aan Technolab	Bezoek aan Technolab
Bezoek aan hoveniersbedrijf	Bezoek aan hoveniersbedrijf
Bezoek aan de lokale boer	Bezoek aan de lokale boer
	- Workshop Persvrijheid Lesmateriaal Roadshow Persvrijheid onlineversie.pdf (nieuwsindeklas.nl)
	Praatkaarten over vooroordelen en discriminatie MergedFile (annefrank.org) Lessen van kanaal Anne Frank Stichting - LessonUp
Beeldende vormingsles Kunstkasteel: Duik in de huid van... (cultureel)	Beeldende vormingsles Kunstkasteel: Duik in de huid van... (cultureel)
Workshop verkeer	Workshop verkeer
Bezoek aan streekmuseum Reeuwijk	Bezoek aan streekmuseum Reeuwijk

Bijlage 3 - Leerling vragenlijst

Vragen m.b.t. veiligheidsbeleving

De antwoorden zijn: (omcirkel het cijfer dat het meest van toepassing is)

- **(1)** Vaak (paar keer per week)
- **(2)** Regelmatig (1 of 2 keer per week)
- **(3)** Soms (1 of 2 keer per maand)
- **(4)** Nooit

1. <u>Kinderen schelden mij uit op school</u>	1 – 2 – 3 – 4
2. <u>Mijn klasgenoten lachen mij uit</u>	1 – 2 – 3 – 4
3. <u>Kinderen pesten mij op school</u>	1 – 2 – 3 – 4
4. <u>Kinderen slaan of schoppen mij op school</u>	1 – 2 – 3 – 4
5. <u>Kinderen doen mij pijn op school</u>	1 – 2 – 3 – 4
6. <u>Kinderen bedreigen mij op school</u>	1 – 2 – 3 – 4
7. <u>Kinderen dwingen mij om dingen die ik niet wil</u>	1 – 2 – 3 – 4
8. <u>In onze klas wordt gepest</u>	1 – 2 – 3 – 4
9. <u>Kinderen in onze klas schoppen en slaan elkaar</u>	1 – 2 – 3 – 4
10. <u>In onze klas wordt een kind buitengesloten</u>	1 – 2 – 3 – 4
11. <u>In onze klas lachen kinderen elkaar uit</u>	1 – 2 – 3 – 4
12. <u>In onze klas speelt een kind vervelend de baas</u>	1 – 2 – 3 – 4
13. <u>In onze klas worden kinderen uitgescholden</u>	1 – 2 – 3 – 4
14. <u>In onze klas doen kinderen elkaar pijn</u>	1 – 2 – 3 – 4
15. <u>Ik ben bang dat ik uitgelachen word</u>	1 – 2 – 3 – 4
16. <u>Ik ben bang voor gek gezet te worden in de klas</u>	1 – 2 – 3 – 4
17. <u>Ik denk dat er over mij wordt geroddeld</u>	1 – 2 – 3 – 4
18. <u>Ik ben bang dat ik word geschopt of geslagen op school</u>	1 – 2 – 3 – 4
19. <u>Ik voel me veilig op school</u>	1 – 2 – 3 – 4
20. <u>Ik ben bang om gepest te worden op school</u>	1 – 2 – 3 – 4
21. <u>Ik ga met angst naar school</u>	1 – 2 – 3 – 4
22. <u>Ik heb leuke klasgenoten</u>	1 – 2 – 3 – 4
23. <u>Er zitten leuke kinderen in mijn klas</u>	1 – 2 – 3 – 4
24. <u>Ik voel me op mijn gemak bij mij klasgenoten</u>	1 – 2 – 3 – 4
25. <u>Het is gezellig bij ons in de klas</u>	1 – 2 – 3 – 4
26. <u>Ik voel mij alleen in de klas</u>	1 – 2 – 3 – 4
27. <u>Ik hoor erbij in de klas</u>	1 – 2 – 3 – 4
28. <u>Ik ben bang voor sommige klasgenoten</u>	1 – 2 – 3 – 4
29. <u>Ik voel mij veilig in de klas</u>	1 – 2 – 3 – 4
30. <u>Ik voel mij veilig op het schoolplein</u>	1 – 2 – 3 – 4
31. <u>Ik voel mij veilig op straat en in de buurt van school</u>	1 – 2 – 3 – 4
32. <u>Ik voel me veilig tijdens gym</u>	1 – 2 – 3 – 4
33. <u>Ik kan mijn klasgenoten vertrouwen</u>	1 – 2 – 3 – 4
34. <u>Mijn begeleider helpt de kinderen die worden gepest</u>	1 – 2 – 3 – 4
35. <u>Mijn begeleider kan problemen tussen kinderen goed oplossen</u>	1 – 2 – 3 – 4
36. <u>Mijn begeleider zorgt ervoor dat ruzies worden uitgesproken</u>	1 – 2 – 3 – 4
37. <u>Ik voel mij door mijn begeleider begrepen</u>	1 – 2 – 3 – 4

Algemene vragenlijst

De antwoord opties zijn: (omcirkel het cijfer dat het meest van toepassing is)

- **(1)** Helemaal waar
- **(2)** Best waar
- **(3)** Niet echt waar
- **(4)** Helemaal niet waar

Dit zijn de vragen:

1. Ik ben te vertrouwen	1 – 2 – 3 – 4
2. Ik ben waardeloos	1 – 2 – 3 – 4
3. Ik doe alles fout	1 – 2 – 3 – 4
4. Ik kan anderen goed helpen	1 – 2 – 3 – 4
5. Ik vind mezelf stom	1 – 2 – 3 – 4
6. Ik voel me hulpeloos	1 – 2 – 3 – 4
7. Ik wou dat mijn leven anders was	1 – 2 – 3 – 4
8. Niemand vindt mij aardig	1 – 2 – 3 – 4
9. Ik doe aardig	1 – 2 – 3 – 4
10. Ik help de kinderen in mijn klas	1 – 2 – 3 – 4
11. Ik maak rare geluiden in de klas	1 – 2 – 3 – 4
12. Ik pest op school	1 – 2 – 3 – 4
13. Ik roep door de klas	1 – 2 – 3 – 4
14. Ik ben verdrietig	1 – 2 – 3 – 4
15. Ik ben bang dat ik gepest word	1 – 2 – 3 – 4
16. Ik word gepest	1 – 2 – 3 – 4
17. Ik wil anderen uitlachen	1 – 2 – 3 – 4
18. Ik wil kinderen pesten	1 – 2 – 3 – 4
19. Ik moet vaak huilen	1 – 2 – 3 – 4
20. Ik voel me vaak alleen	1 – 2 – 3 – 4
21. Ik wil ruzie	1 – 2 – 3 – 4
22. Ik wil stout zijn	1 – 2 – 3 – 4
23. Ik kan veel	1 – 2 – 3 – 4
24. Als ik iets beloof aan mijn begeleider, dan doe ik het ook	1 – 2 – 3 – 4
25. Ik help als iemand valt of verdrietig is	1 – 2 – 3 – 4
26. Ik doe brutaal op school	1 – 2 – 3 – 4
27. Ik doe dingen die niet mogen op school	1 – 2 – 3 – 4
28. De begeleider is vaak boos op mij	1 – 2 – 3 – 4
29. Ik gedraag me zoals het hoort	1 – 2 – 3 – 4
30. Ik ben rustig in de klas	1 – 2 – 3 – 4
31. Ik let goed op in de les	1 – 2 – 3 – 4
32. Ik vind het leuk om klasgenoten blij te maken	1 – 2 – 3 – 4
33. Ik vind het leuk om andere kinderen aan het huilen te krijgen	1 – 2 – 3 – 4
34. Ik vind het leuk om gemeen te doen op school	1 – 2 – 3 – 4
35. Ik wil eerlijk zijn op school	1 – 2 – 3 – 4
36. Ik vind het leuk om andere kinderen blij te maken	1 – 2 – 3 – 4
37. Ik wil de begeleider storen in de klas	1 – 2 – 3 – 4
38. Ik wil dat de begeleider trots op me is	1 – 2 – 3 – 4